

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι και σε 2 ερωτήματα

α) ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

β) ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (π.χ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ)
ή

γ) ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ (π.χ. ΣΩΣΤΟ-ΛΑΘΟΣ)

Οδηγίες σχετικά με το πώς απαντάμε:

1-Πύκνωση του συνολικού κειμένου ή ενός τμήματός του. : Δεν γίνεται αναφορά στον συγγραφέα ή στο κείμενο. Επομένως, δεν χρησιμοποιούμε εκφράσεις όπως «Το κείμενο αναφέρεται σε...»

Παράδειγμα εκφώνησης: Σε ένα κείμενο ,80-90 λέξεων, να πυκνώσετε το περιεχόμενο των τεσσάρων τελευταίων παραγράφων του κειμένου.

Υπόδειγμα απάντησης: «Τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται από τις δημοκρατικές κυβερνήσεις...»

ή

Παράδειγμα εκφώνησης (περσινές Πανελλαδικές): Να εξηγήσετε με δικά σας λόγια σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων γιατί είναι σημαντική η καθιέρωση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας για το Νερό, σύμφωνα με το άρθρο που διαβάσατε.

Υπόδειγμα απάντησης: «Η καθιέρωση της Παγκόσμιας Ημέρας Νερού είναι βαρυσήμαντη ,επειδή...»

2-Περίληψη με εστίαση.: Αποδίδονται περιληπτικά οι απόψεις του συγγραφέα για συγκεκριμένο ζήτημα του κειμένου.

Παράδειγμα εκφώνησης: Να αποδώσετε περιληπτικά τις απόψεις του συγγραφέα για τους τρόπους προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Παράδειγμα απάντησης : «Ο συγγραφέας επισημαίνει ότι η δημοκρατία μπορεί να διασφαλίσει νομικώς τα ανθρώπινα δικαιώματα.... Επιπλέον, τονίζει ότι η τέχνη υψηλού επιπέδου δύναται να διαδώσει ανθρωπιστικά μηνύματα...»

3-Πληροφοριακή περίληψη όλου του κειμένου. : Είναι η “κλασική” περίληψη που οι μαθητές διδάσκονται όλα αυτά τα χρόνια. Γίνεται αναφορά στο κείμενο ή στον συγγραφέα του.

Παράδειγμα εκφώνησης: Να παρουσιάσετε περιληπτικά στους φίλους σας τα περιεχόμενα του κειμένου που σας δόθηκε σε ένα κείμενο 80-100 λέξεων.

Παράδειγμα απάντησης: «Το κείμενο πραγματεύεται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αρχικά, σημειώνεται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένα. Στη συνέχεια, τονίζεται ότι...»

4. Σε περίπτωση που τεθεί ερώτηση του τύπου Σωστό ή Λάθος, με βάση το περιεχόμενο του κειμένου, οπωσδήποτε θα απαντήσουμε με βάση το κείμενο και ΔΕΝ θα αυτοσχεδιάσουμε.

Επίσης, αν ζητηθεί να τεκμηριώσουμε την απάντησή μας με αναφορές στα κείμενα, τότε θα γράψουμε αυτούσιο το απόσπασμα του κειμένου στο οποίο εντοπίζουμε την απάντηση.

Μια συμβουλή που δίνουμε είναι ότι αν τεθεί αυτή η ερώτηση, τότε να την κάνουμε πρώτη (έστω στο πρόχειρο), διότι θα μας βοηθήσει στην κατανόηση του κειμένου.

2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι και σε 3 ερωτήματα

Τίθενται ερωτήσεις θεωρίας (π.χ. τρόποι ανάπτυξης παραγράφου, τρόποι πειθούς παραγράφου, κειμενικό είδος, διαρθρωτικές λέξεις, σημεία στίξης κ.α.) αλλά και λεξιλογικές ασκήσεις (π.χ. συνώνυμα-αντώνυμα).

Για παράδειγμα:

Ο μαθητής ενός δημόσιου σχολείου επέτυχε την ανώτατη διάκριση στη Μαθηματική Ολυμπιάδα! :

Να εξηγήσετε τον ρόλο που επιτελεί το θαυμαστικό.

Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι είναι απαραίτητη η γνώση της θεωρίας.

Μια συμβουλή που δίνουμε είναι να τα κοιτάξουμε πρώτα αυτά τα θέματα (και αν θέλουμε, βέβαια, τα σημειώνουμε στο πρόχειρο), πριν λύσουμε την 1^η Δραστηριότητα και την ερώτηση Σωστού-Λάθους, διότι συχνά η θεωρία σχετίζεται με την κατανόηση του περιεχομένου.

Μία ακόμα συμβουλή είναι οι μαθητές να προσέχουν ότι ίσως τεθεί ερώτηση σχετικά με τον τίτλο του κειμένου, διότι η συγκεκριμένη ερώτηση εμφανίστηκε στις εξετάσεις από το 2018 έως και το 2020.

3η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι και σε 3 ερωτήματα

Σχετίζεται με την Έκθεση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δώσουμε στο επικοινωνιακό πλαίσιο, δηλαδή αν ζητηθεί να γράψουμε άρθρο, επιστολή, ομιλία κ.λπ.

Επίσης, ΑΝ μας ζητηθεί η προσωπική μας άποψη-εμπειρία, τότε πρέπει στο κυρίως θέμα να επικρατεί το ά ενικό πρόσωπο.

Ακόμα, στο κυρίως θέμα πρέπει τα επιχειρήματά μας να είναι όσο το δυνατόν ισομερώς ανεπτυγμένα.

Όλα αυτά τα χρόνια με το νέο σύστημα (δηλαδή από το 2018), η έκθεση πλέον έχει έκταση 200-250 λέξεων. Τα θέματα έχουν ένα ζητούμενο. Επομένως, το κυρίως θέμα το αναπτύσσουμε σε 3 επιχειρήματα, με την έκταση του καθενός να είναι περίπου στις 40-50 λέξεις. Εξυπακούεται ότι επιπλέον θα γράψουμε μία παράγραφο για τον πρόλογο και μία για τον επίλογο.

Επιπλέον, προσαρμόζουμε το ύφος μας ανάλογα με την κατάσταση επικοινωνίας.

Για παράδειγμα, χρησιμοποιούμε πιο απλό ύφος σε φιλική επιστολή και πιο επίσημο σε επιστολή προς επίσημο πρόσωπο (λ.χ. στον Δήμαρχο της πόλης μας).

Επίσης, προσέχουμε το όριο των λέξεων.

Πάρα πολύ σημαντικό είναι να προσέχουμε την εκφώνηση, για να μην βγούμε εκτός θέματος.

Λ.χ.: Αν ζητηθούν οι τρόποι αντιμετώπισης του ρατσισμού, πρέπει να αναφέρουμε τα ΜΟΝΟ τους τρόπους αντιμετώπισης του ρατσισμού και ΟΧΙ κάτι άλλο, π.χ. τα αποτελέσματά ή τα αίτιά του.

Επίσης, είναι πολύ ωφέλιμο, πριν αρχίσουμε να γράφουμε την έκθεση να κάνουμε ένα σχεδιάγραμμα στο πρόχειρο.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ : Μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι και σε 2 ερωτήματα. Μόνο το ένα μπορεί να είναι ερώτηση ανοικτού τύπου και απαντάται σε κείμενο 50-60 λέξεων.

π.χ.: Κατανόηση κειμένου

Ενδεικτικά, παραθέτουμε την περσινή ερώτηση: *Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων με ποιες ενέργειες επιχειρεί ο Μαρκοβάλντο να λύσει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει και ποιο είναι το αποτέλεσμα.*

Μπορεί, επίσης να τεθεί και ερώτηση κλειστού τύπου (π.χ. Σωστό-Λάθος, αντιστοίχιση κ.α.) Στην ερώτηση αυτή, βέβαια, πρέπει να προσέχουμε την εκφώνηση, διότι το πιο πιθανό είναι να ζητείται να απαντήσουμε με βάση το νόημα του κειμένου και όχι με βάση τις δικές μας απόψεις.

2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μπορεί να αναπτύσσεται μέχρι και σε 3 ερωτήματα.

Η ερώτηση αυτή σχετίζεται με θέματα όπως η γλώσσα του κειμένου (π.χ. σχήματα λόγου), με τις αφηγηματικές τεχνικές και τους αφηγηματικούς τρόπους, με τα γνωρίσματα της παραδοσιακής ή της μοντέρνας ποίησης.

Ενδεικτικά, παραθέτουμε σχετική ερώτηση που τέθηκε το 2019: *Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τρεις προσωποποιήσεις που υπάρχουν στο ποίημα. Τι πετυχαίνει με τη χρήση τους η ποιήτρια;*

3η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Παραγωγή λόγου σε 100-150 λέξεις.

Πιθανά θέματα είναι η προσωπική άποψη του μαθητή (άρα, στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιήσει το ά ενικό πρόσωπο στην απάντησή του) , ο χαρακτηρισμός προσώπου, το θέμα του λογοτεχνικού κειμένου, το ηθικό δίδαγμα του λογοτεχνικού κειμένου κ.α.

Αν ζητηθεί, αναφέρουμε και τα σχετικά αποσπάσματα από το λογοτεχνικό κείμενο.

Ενδεικτικά, παραθέτουμε τη σχετική ερώτηση από τις περσινές εξετάσεις:

Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας προκαλεί η περιπέτεια του Μαρκοβάλντο; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σ' ένα κείμενο 100–150 λέξεων.

Υπόδειγμα απάντησης: *Η επιμονή του ήρωα να εξασφαλίσει άμεση λύση στο επισιτιστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένειά του μου προκαλεί συμπάθεια προς το πρόσωπό του καθώς και αγωνία ως προς την εξέλιξη της κατάστασής του. Η συμπάθεια επιτείνεται, για τον λόγο ότι αποστρέφεται τους εκμεταλλευτές της διατροφής αλλά και από το ότι είναι φυσιολάτρης. Ακόμα, η προσπάθεια του είναι συγκινητική, αφού προσπαθούσε να πείσει γείτονες και συναδέλφους του να του δανείσουν τα σύνεργά του ψαρέματος με αντάλλαγμα να τους πληροφορήσει για τον τόπο όπου υπήρχαν πολλές πέστρες. Παρά τη μεγάλη αυτή προσπάθεια που καταβάλλει, οι κόποι του αποδεικνύονται άκαρποι/μάταιοι, καλλιεργώντας στον αναγνώστη αίσθημα λύπης και συμπόνιας σχετικά*

με το αδιέξοδο στο οποίο βρέθηκε. Η αφέλειά του, ωστόσο, είναι τραγελαφική, καθώς δεν αντιλήφθηκε από το χρώμα του ποταμού, το οποίο ήταν μεταξύ του τirkουάζ και του βιολετί, προήλθε από τη μόλυνση. Τέλος, αισθάνομαι ανακούφιση, διότι δεν υπέστη κυρώσεις από τον φύλακα αλλά και δεν κατανάλωσε τα μολυσμένα ψάρια.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΗΣ-ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ